

Delegació Diocesana de Pastoral Familiar
Arquebisbat de Barcelona.

VIURE L'ESGLÉSIA EN TEMPS D'AFLICCIÓ: REACCIÓ DAVANT ELS CASOS DE PEDERÀSTIA

1. Els fets

En els darrers temps sovintegen en els mitjans de comunicació notícies reiterades sobre actes de pederàstia comesos per sacerdots, religiosos, responsables d'institucions religioses dedicades a l'educació o al servei dels infants i dels adolescents i, fins i tot, per algun bisbe. Les dades aportades sobre els abusos sexuals comesos són dolorosament irrefutables, han estat reconegudes per les autoritats eclesiàstiques sense embuts i han causat perplexitat i incredulitat en molts cristians.

Un dels punts més dolorosos en les valoracions i notícies sobre aquests fets ha estat el silenci, que podria ser culpable, d'aquelles persones responsables de la jerarquia que coneixien el que s'esdevenia i que no van actuar amb prou coratge per tallar-ho de soca-rel. Sacerdots confessos d'abusos sexuals a menors eren simplement traslladats de parròquia o d'indret sense actuar amb la necessària teràpia que els calia. L'abús sexual de menors, que constitueix un delictes perseguit per la llei en la majoria dels països, no es va denunciar i, si es feia, s'intentava tapar-lo amb una espessa cortina de silenci. O simplement, si provenia d'un infant o adolescent, no era cregut.

A tot plegat s'hi ha afegit l'escàndol comès pel fundador d'una congregació religiosa el qual, a més de pederasta reiterat amb els seus propis seminaristes, havia establert lligams econòmics i manipuladors en el cor mateix de la cúria romana i havia obtingut la confiança d'importants cardenals en el govern de l'Església, segons informen revistes catòliques i fins i tot les declaracions d'alguns bisbes.

2. Les conseqüències

Aquests fets, que no es poden considerar només casos aïllats; han produït una allau d'opinions i valoracions públiques en els mitjans de comunicació, amb més o menys bona fe, que han qüestionat no només el celibat sacerdotal i el vot de castedat religiós com a causes indirectes de la pederàstia, sinó també la fidelitat, el lliurament desinteressat i la integritat moral de la immensa majoria de religiosos i sacerdots dedicats amb cos, ànima i generositat a la pastoral i al servei d'infants i adolescents, en especial d'aquells que més ho necessiten. És com si en molts mitjans de comunicacions aquestes notícies, a banda de la legítima denúncia o indignació que poden procurar en l'ordre humà i en la necessària col·laboració amb la justícia, haguessin trobat una morbositat especial derivada d'una irritació social exagerada.

Tot plegat pot produir en el poble fidel estupefacció, desorientació i, per descomptat, escàndol. És possible que alguns cristians es desorientin i posin en qüestió l'acció pastoral de l'Església entre joves i adolescents. No seran pocs els qui no sàpiguen què dir ni quina cara fer en els seus llocs de treball o en el marc de les seves amistats davant dels arguments i comentaris, fins i tot burletes i feridors, que poden proferir col·legues, companys o amics.

Certament aquests escàndols poden fer defallir la fe dels febles en la mesura que creen una contradicció entre el que es diu i el que es fa. Fàcilment s'identifica o es condiciona el missatge de Jesús segons el que fan els membres o responsables eclesiàstics. Sigui com vulgui: a l'Església estem vivint moments de tribulació.

3. Les actituds cristianes davant d'aquests fets

En primer lloc l'Església, és a dir el Poble de Déu, tots els batejats, hem de demanar perdó a les víctimes, fer-los costat i servir-los amb silenci i comprensió. Hem de reconèixer humilment el pecat comès per alguns dels membres significats de l'Església i demanar-ne perdó, ja que aquests fets repercuteixen en tota la comunitat. Enllà de la consciència moral de cadascú —en la qual no hi hem d'entrar— hem de reconèixer que no s'ha obrat bé. Cal confessar aquesta falta consistent a tapar amb el silenci un acte tan reprovable --encara que s'hagi fet amb bona fe per no escandalitzar ni traumatitzar encara més un infant amb la seva publicitat--. Els cristians no som una corporació que s'ha de defensar apològicament buscant culpables externs al nostres mals, sinó un poble de creients en Jesús que està obligat a perdonar i a estimar fins i tot els enemics.

També hem de comprendre la irritació social que es tradueix en les valoracions i atacs, fins i tot els clarament injustos, expressats a través dels mitjans de comunicació. Certament que dels actes de pederàstia denunciats només un petitíssim tant per cent correspon a membres de l'Església catòlica. Tanmateix dels col·lectius professionals que presenten percentatges de pederàstia significatius cap no té per missió predicar, entre d'altres coses, el comportament moral derivat de la fe en Jesús. La incoherència pública entre el que es diu i el que es fa és lògic que irriți més que no pas el que passi en altres contextos.

Tal i com ha dit coratjosament el Papa Benet XVI en la seva visita a Portugal, per dures que siguin les crítiques i els sarcasmes, no hem de buscar-ne les causes en conspiracions externes sinó en els pecats interns de

l'Església. Ens cal penitència i conversió. Però encara que no fos així, no ens hauria d'importar: ¿no es va conspirar, potser, per dur Jesús a la Creu? ¿Oï que no es va defensar de la conspiració? Aquí tenim un model.

Cal finalment distingir el perdó, l'acolliment i l'ajut terapèutic necessari a les persones que han comès aquests actes reprovables, de la necessària transparència perquè actuï la justícia en els delictes provats en l'ordre jurídic dels diversos països.

Conclusions

Els fets són escandalosos i dolorosos. Tanmateix, ja que s'han esdevingut, els hem d'aprofitar per aprofundir la nostra Fe.

En primer lloc cal que aquells que ostenten càrrecs de responsabilitat pastoral –preveres, religiosos, bisbes...— donin encara més exemple d'integritat moral i de vida virtuosa. De fet és així ja majoritàriament, de manera que els creients ho hem de dir, els hem de fer costat i n'hem de fer publicitat en els nostres ambients, és a dir, fer notícia de tots aquells i aquelles que per la fe en Jesús es trenquen l'espina per als altres sense buscar cap mena de reconeixement ni de publicitat.

En segon lloc, a través de la pregària i la pràctica de la solidaritat, els cristians hem de pouar en el missatge de Jesús de tal manera que la nostra fe en Ell no trontolli gens pels defectes, errors o pecats que altres cristians puguin cometre encara que sigui en llocs d'alta responsabilitat eclesial.

En tercer lloc cal que tots ens preocupem per disposar d'una informació contrastada i per mantenir una formació crítica davant dels temes que esclaten en els mitjans de comunicació i que sovint ens arriben esbiaixats, simplificats i contaminats per una tendència ideològica única.

En quart lloc cal que els catòlics exposem i difonguem amb contundència i solidesa la vàlua i la fidelitat de la majoria dels capellans i religiosos amb els quals les nostres famílies mantenen una estreta relació i que tal vegada es poden haver sentit "tocats" pel degotall incessant de notícies escandaloses i de valoracions de vegades enverinades.

I, finalment, no hem de tenir por a desplegar una actitud clara de denúncia davant dels casos de pederàstia vinguin del sector eclesial i també del civil.

Punts de reflexió

1. Quina reacció i quins sentiments he experimentat davant d'aquest seguit de notícies sobre la pederàstia i altres abusos denunciats durant els darrers mesos?
2. Ha trontolla en algun moment la meua Fe?
3. Què s'hauria de fer perquè d'ara endavant no passin fets com aquests?
4. Hauríem d'indicar als nostres pastors alguns camins de reforma perquè això no es torni a produir? No ho hauria pal·liat una mica un debat més obert i públic dins de l'Església en comptes d'aquesta mena de servitud i silenci que en alguns casos es pot confondre en servilisme?
5. Hem aprofitat aquests fets per aprofundir en el nucli de la nostra Fe?

Referències Bíbliques

Mt. 18,6: *Però al qui fa caure en pecat un d'aquests petits que creuen en mi, més li valdria que li pengessin al coll una mola de molí i l'enfonsessin enmig del mar.*

Rm, 14, 20: *Per culpa d'un menjar, no destrueixis l'obra de Déu! És cert que tots els aliments són purs, però està malament que mengis una cosa si amb això provoques l'escàndol.)*

1 Co 10, 32: *Però no sigueu mai ocasió d'escàndol, ni per als jueus, ni per als grecs, ni per a l'Església de Déu.*

2 Co 6,3: *No hem de donar mai cap motiu d'escàndol a ningú, perquè no es malparli del servei que Déu ens ha confiat.*

Ac. 20,35: *Sempre us he mostrat que convé de treballar així per no escandalitzar els febles, recordant les paraules de Jesús, el Senyor, quan digué: "Fa més feliç donar que rebre".*

Mt. 18,21.23: *Senyor, quantes vegades hauré de perdonar al meu germà les ofenses que em faci? Set vegades? Jesús li respon: No et dic set vegades, sinó setanta vegades set.*

Bibliografia

–BENET XVI; *Els abusos a menors. Carta als catòlics d'Irlanda*. 19 de Març de 2010.

–BENET XVI; *Els abusos a menors a Irlanda i en Països d'Europa Central*. Comunicat de la Santa Seu sobre la trobada de benet XVI amb els bisbes de la Conferència Episcopal Irlandesa. Febrer de 2010.

Barcelona, Juny de 2010